

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარევე მცხოვრებთათვის: ВЪ ТИП. ДРУК. ВЪ РЕДАКЦІИ ГАЗ. ДРОБРА.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარწლისა—5 მან., სისუთვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ცალკე ნომერი ღირს შურად.

დროება

ურველ დღე ორგაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა: დღის ასოებით ასოზე—1 კაპ., ასო-მოაგროვლით სტრიქონზე—8 კაპ., რეკლამის სტრიქონით—5 კაპ., კატეგორიის კაპ. — 001—008 მან.

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები მცხროსს არ დაუბრუნდება.

ოთხშაბათს, 13 ივნისს, საზაფხულო თეატრში იმდება ბანეჩისი

მ. მ. საზაროვისა

ამ ბენეფისისათვის წინათვე ალაგების დაჭერა შეიძლება რაინოვის ფორტგრაფიაში, ღვორცოვის ქუჩაზე, ზ. სარაჯოვის სახლებში.

(3—3)

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პარიში, 6 ივნისს, ნაციონალურ კრებისა და სენატის მერსალიდამ პარიში გადატანის წინადადების განსახილველად ეს ორი პალატა შეერთდა და შესდგა პონგრესი, რომლის თავმჯდომარედ იყო სენატის თავმჯდომარე მარტელი. მინისტრმა ლერუაიემ შეიტანა წინადადება კონსტიტუციის მეცხრე მუხლის შეცვლაზედ, რომლის ძალითაც პალატების ადგილ-სამყოფად დანიშნულია ქალაქი მერსალი. პონგრესმა გარდაწყვიტა, რომ ამ წინადადების განსახილველად 15 კაცისაგან შემდგარი კამისია დაინიშნოს.

აკტობრულის ბირჟა, 5 ივნისს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის —	95—50
მეორე — — — — —	95 — ”
მესამესი — — — — —	95 — ”
მეოთხესი — — — — —	95—50
აღმოსავლეთის პირ. —	93 — ”
აღმოსავლეთის მეორე —	92—62
აღმოსავლეთის, მესამე —	— — ”
ოქრო, 1/2 იმპერიალი —	8—39
თფილ. თავად-აზნ. ბანკის გირაოს ფურცელი —	94—93
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები	
	მან. კაპ.
პირველი სესხის — —	242—75
მეორე სესხის — — —	237—25

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — — — 23—72 ჰენსი

ამსტერდამი — — —	119 — ”	ცენტი
ბერლინი — — — —	201—75	ჰენსი
პარიჟი — — — — —	248 — ”	სანტიმი
პეტეკასიის კერასინი — — —	— — —	— — —

საქართველო

ჩვენი თეატრის საქმე

თითქმის ოც-და-ათ წელიწადმა გაიარა მას აქეთ, რაც მთავარ-მმართველის მორონცოვის შემწეობითა და თ. ზ. შრისთვის ხელმძღვანელობით შირველად გამართული ჩვენი ტრუჰა დაიშალა და ქართული თეატრი შრისპო.

შემდეგ „სისკრის“ რედაქტორმა უფ. ივ. პერესელიძემ მოაკიდა ამ საქმეს ხელი და სხვა-და-სხვა დარბაზებში მართადა წარმოდგენებს; მაგრამ ბოლოს ტრუჰა იძულებული შეიქნა სამუდამოდ დაშლილიყო, რადგან მორონცოვის შემდეგ იმას მატერიალური შეძლება შემოაკლდა.

მას შემდეგ თხუთმეტ-ოც წელიწადმა ისე განვლო, რომ ქართული წარმოდგენები აღარ ყოფილა თფილისში.

ამ უკანასკნელი ათი—თხუთმეტის წლის წინათ თეატრის საქმეს მოჰკიდეს ხელი ზოგიერთ ახალგაზდა ყმაწვილებმა; წელიწადში სამი-ოთხი წარმოდგენა იმართებოდა. შემოსავალი ამ წარმოდგენებისა უფრო ხშირად „ქართული სცენის სასარგებლოდ“ იყო დანიშნული და ხან-და-ხან კი რომელიმე ღარიბ მოსწავლეს ქართველისათვის, პრავითარი წესი და რიგთანობა ამ წარმოდგენებს არ ჰქონებოდა; ერთს ვისმე მოუვიდოდა თავში აზრი; მოდი, ერთი წარმოდგენა გავმართოთო! მოაგროვებდა თავის ნაცნობებსა და ამხანაგებს, — და მართლაც წარმოდგენა იმართებოდა. თუმცა აფიშებში აცხადებდნენ, რომ შემოსავალი სცენის სასარგებლოდ ან სტუდენტის სასარგებლოდ არისო, მაგრამ კაცმა არ იცოდა—ნამდვილად სად მიდიოდა, ვის ჯიბეში რჩებოდა ეს შემოსავალი. საზოგადოებაში უკმაყოფილება იმყოფებოდა, უფრო მომეტებული უკმაყოფილება, კორები და განხეთქილება ჩნდებოდა თვითონ მოთამაშეებში.

ღეს ხელ-ახლად აწყება ჩვენში ქართული თეატრის საქმე. იწყება უფრო რიგთანათ, წესიერად.

ჩვენს გაზეთში იყო ამას წინათ გამოცხადებული, რომ თფილისში შეს-

დგა „ღრამმატიული საზოგადოება“, რომელიც ყოველგვარ მატერიალურ და ზნეობით დახმარებას კისრულობს ქართულის თეატრისას. ეს საზოგადოება შემწე და დახმარებელი იქნება ყველა ქართული ტრუჰებისა, საცა კი შესდგება საქართველოში, და ყველა წარმოდგენებისა, საცა კი გაიმართება.

მაგრამ ქართული თეატრის საქმის რიგთანად დაწყებას ჩვენ ამ „ღრამმატიულ საზოგადოების“ დაარსებას როდი ვეძახით. მართული თეატრის საქმე მაშინ დაიწყება წესიერად, როდესაც ტრუჰა მკვიდრად შესდგება.

რამდენათაც ჩვენ გავვიგია, ამ ტრუჰას აქვს თავის წესდება, პირობა ერთმანეთში დადებული, თუ რა დამოკიდებულება აქვთ იმათ თეატრთან და ერთმანეთთან, თუ რამდენი უნდა მიიღონ თითოეულ მოთამაშეთაგან თავის შრომისათვის და სხვ. ტრუჰას ჰყავს თავის კომიტეტი, რომელიც წარმოდგენებისა და ტრუჰას მატერიალურს მხარეს განაგებს; ჰყავს ხელმძღვანელი (თ. ღ. შ. შრისთავი), რომელიც საკუთრივ წარმოდგენების, სცენაზე თამაშის საქმეს განაგებს, ნიშნავს სათამაშო პიესებს, მოთამაშეებს როლებს უნიშნავს და სხვ.

ჩვენ არ ვიცით—როგორია, რამდენად გამოსადეგია საქმეში ის წესდება, რომლითაც ხელმძღვანელობს ახლანდელი ტრუჰა; თუ კარგია, თუ მომეტებული ნაწილ მოთამაშეებს აკმაყოფილებს და თუ სცენისთვის სასარგებლოა, ხომ კარგი და პატიოსანი; თუ არა, თვით გამოცდილება დაამტკიცებს ამას და მაშინ, უეჭველია, თითონვე შესცვლიან, ახალ წესს შემოიღებენ, ახალ პირობას დასდებენ ერთმანეთში.

მაგრამ რაც უნდა იყვეს, ჩვენთვის სასარგებლო ის არის, რომ თეატრის საქმეს ახლა როგორც არის წესიერება და წყობილება მიეცა. ტრუჰა შემდგარია. ამ ტრუჰას ჰყავს ხელმძღვანელი და საქმის დამტკიცებელი, ამ ტრუჰას ეკუთვნის საზოგადოების თანაგრძობა, რადგან იმას შეადგენენ მომეტებული ნაწილი ნიჭიერი და სცენისათვის გამოსადეგი მოთამაშეები.

და როდესაც ტრუჰამ თანაგრძობა დაიმსახურა, მაშინ იმას აღარაფრის აღარ უნდა ეშინოდეს: მატერიალურის მხრით უნდა შეუძლიან უზრუნველი იყვეს; იმ ფულს გარდა, რომელიც თფილ. სა-ადგილ-მამულო ბანკმა უნდა გადასცეს ახალ ტრუჰას და რომელსაც კერძო პირებისაგან მოეღოს პირველ საქმიონების დასაკმაყოფილებლად, ტრუჰას

მოვლის ყოველ წარმოდგენილად წმინდა შემოსავლისა შუალის რიცხვით თვეში 800—1000 მან. მაინც (თუ კვირაში თითო წარმოდგენა გამართა) და ამ ფულით იმას შეუძლიან არსებობა.

ამ მხრით, ვიმეორებთ, იმას დაბრკოლება არ ექნება. ჩვენ ვინატრით მხოლოდ იმას, რომ თვითონ ტრუპის წევრებში იყვეს თანხმობა, ძმობა და წესიერება. ვინატრით, რომ ამ ტრუპამ აიცილოს თავიდან ის ჭარები, ინტრიგები და ერთმანეთში განხეთქილება, რომელიც, საუბედუროდ, ყოველ ამ გვარ საქმეს ხშირად მოსდევს ხოლმე.

ყოველ წევრს ტრუპისას უნდა ახსოვდეს, რომ ის მართა ჯამაგირისა და ჯილდოს მიღებისათვის არ გამოდის სცენაზე; უნდა ახსოვდეს ისიც, რომ ის ქართულ სცენას ემსახურება, რომ საზოგადოთ სცენის სამსახურს და განსაკუთრებით ქართულის სცენისას არ შეჭფერის ვერცხლ-მოყვარეობა და მატერიალურ ინტერესის ერთობ გულ-მოდგინედ გამოადგინება.

მართის სიტყვით ჩვენი აზრი ეს არის, რომ, თუ ამ საქმეში, მატერიალურ ინტერესს გარდა, ცოტა მაინც ზნეობითი მხარეც იქნება შეტანილი, თუ ტრუპა არ დაიფიცებს, რომ ქართულ საქმეს ემსახურება, მაშინ ჩვენი ქართული თეატრისა და ტრუპის საქმე კარგათ წავა. თუ არა და ისე დაიფიცება, როგორც ადრე დაფუძულა...

ს. მ.

დღიური

* ბათუმში მოსულებისაგან შევიტყუეთ, რომ ის ხმები, რომელიც დაჰყარა სომხურ გაზეთმა „მშაქმა“, რომ ვითომც პეტრიძემ 60,000 ოჯახი(?) აპირებს მსხველმწებობის გადასახლებასაო, ერთობ გაზვიადებული და გადაჭარბებული ყოფილა. ჩვენ გვითხრეს, რომ ამ უკანასკნელ დროს პეტრის სოფლიდან სალორეთში მხოლოდ ორმოცდაათი მოსახლე გადასახლდაო.

* როგორც ჩვენში კალია აწუხებს მეურნეებს, ისე რუსეთში, კალიას გარდა, რაღაც ჭია აფუტებს პურსა და საზოგადოთ ყანებს. ხარკოვის ერთბას გამოუცდია ამ უკანასკნელ დროს სხვადასხვა მაშინები, რომელნიც მოუფრინათ ამ ჭიების გასაწყვეტად და, როგორც გაზეთებში იწერებოდა, ერთი ვიღაც საკოვინის მაშინა ყველაზე უკეთესი გამომდგარა; ამ მაშინის შემწვობით ერთს ყანაში სრულებით გაუწყვეტიათ რაც კი ჭიები ყოფილა.

იქნება ეს მაშინა კალიისათვისაც გამოადგეს?

რატომ ჩვენი მეურნეობის საზოგადოება ან ამ მაშინასა და ან რაღაც მაშინა გამოუფრინათო ამერიკაში საკუთრივ კალიისთვის არ გამოსცდის და რატომ საზოგადოთ ავითარ ღონისძიებას არ ხმარობს ამ მეურნეობის გაჭირებაში?

* * * „პეტერბურის უწყებებში“ დაბეჭდილია შარსიდან მიღებული ტელეგრაფმა, რომლიდანაც ვტყაბულობთ, რომ გასულ მაისის შუა რიცხვებში შარსის სამღვარზე გადმოსულა გამოჩენილი ავაზაკი მეჭრალი, რომელსაც რაზდენიმე ათი კაცი ამხანაგები ჰყავსო.

შარსიდანვე იწერებოდა, რომ, იქაურის კამენდანტის ბრძანებით, რაც იქ ქეციანი და მაწანწალა ძაღლები, ყოფილა პოლიციას დაუხმაცია.

* * * თელავიდან იწერებოდა „თელინის მოამბეში“, რომ წელს მთელს უზბეკში ძალიან უნგი მოსავლის იმედი აქვთო. მენახები დაყურწული არის მტევნებით და ღვინის მოსავალიც ძალიან კარგი იქნებაო. სეტყვისა და კალიის შიშით კი კრთიან თურმე მემამულეები. მახზე ჯერ ნაცარი სრულებით არა სჩანსო.

* * * მთათისიდან გეწერენ, რომ იქაური ხალხი ძალიან ემადლიერება ახალ ძალაქის თავს უფ. ლ. ნ. ასათიანსა და საზოგადოთ ახალ გამგეობასაო. ახლავე დაეტყო ქალაქს კეთილ-განწყობილება, ქუჩები კეთდება, ქალაქს შემოსავალი ემატებაო და სხვ.

* * * მართს ინგლისურს გაზეთში დაბეჭდილია ბათუმში მიღებული ამბავი, რომ მცირე აზიაში, შარსის მახრამი, რუსეთის ახალ სამზღვარზე ჩინებულნი ჩაი მოდისო. მართმა ვაჭარმა შეკრიბა ამას წინათ 200 ფუთი ჩაი, ბათუმში ჩამოიტანა, აქედამ ოდესაში წაიღო და იქ კარგ ფასად გაჰყიდაო.

* * * სია საგნებისა, რომელზედაც ხვალ, ორშაბათს, უნდა იქნეს სჯა თელინის რჩევის სხდომაზედ:

მოხსენება კამისიისა საყასბოების გამართვაზედ.

მოხსენება ხმოვანის ნ. ნ. შანშიევისა ობოლების სასამართლოსათვის გადადებული ფულის მომატებაზედ.

მოხსენება კამისიისა ბირჟის მეთავეტონების ტაქტიკაზედ.

ზანცხადება დ. ი. შიფიანისა ხმოვანობიდან დათხოვნის შესახებ.

დასკვნა ზამგეობისა სასაფლაო აღვგოლის ამორჩევაზედ.

ზანცხადება ნატ. შიოვეის ანდერძის აღმასრულებლებისა ამ ანდერძის შესახებ და სხვ.

„დროების“ კორკმასონდენცია

მარტვილი, 5 ივნისს. დასამატებელათ იმ სტატიებისა, რომელნიც იყენენ დაბეჭდილი თქვენს პატივეტულს გაზეთში შესახებ სამეგრელო სასულიერო სასწავლებლისა, ვატყობინებთ ერთს ამბავს, რომელიც მისცემს მკითხველს ნამდვილს წარმოდგენას იმაზედ, თუ რა საშუალებას ხმარობენ მარტვილები, ოღონდ კი თავიანთ სასწავლებელი მარტვილშივე დარჩეს. საქმე მდგმოიარობს შემდეგში:

მოს ამ თვისას ვინმე მ. ბაბასონიამ, მარტვილელმა გლეხმა, შეიტანა ქალაქის სულში საჩივარი მარტვილელსავე აზნაურზე ალექსანდრე ზეგეჭყორიაზე, რომ მან, ზეგეჭყორიამ გამოართო ბაბასონის 300 მანეთის თამასუქი იმ პირობით, რომ იგი დაჰქრთამავს და შეისყიდის ოთხს დეპუტატს მარტვილის სასარგებლოთ.

რადგანაც ზეგეჭყორიამ ეს პირობა ვერ აღასრულა და სასწავლებელი, როგორცა სჩანს, მაინც გადადის, ბაბასონია ითხოვს დაბრუნებას თავის თამასუქისას, რომელსაც ზეგეჭყორი არ უბრუნებს.

ეს პირობა, რომ ზეგეჭყორი შეისყიდის ოთხს დეპუტატს, ქალაქით ყოფილა გამოცხადებული და პირობის ქალაქი სულში იყო წარდგენილი.

ამ სამარცხენო ფაქტს, ჩემის მხრით, არა რაი განმარტებას არ ეჭარება.

ისმის, რომ ის პირნი, რომელზედაც სასწავლებლის საქმე არის დამოკიდებული, აპირობენ დარჩენას სასწავლებლისას ისევ მარტვილში კიდევ ერთი წელიწადი. თუ ეს ხმა ნამდვილია, არ შემძლიან არა ესთქვა, რომ ან ამ პირთ სასწავლებლისათვის ცუდი უნდათ, რომ ძალათ ცდილობენ განაგრძონ მისი აწინდელი უფარვისი მდგომარეობა, ან მათ არ ესმით და არც უნდათ გაიგონ ნამდვილი, აუცილებელი საჭიროებანი სასწავლებლისა...

უსხო ქვეყნები

საუკანაგითი

რესპუბლიკის პრეზიდენტს შუალ მრევის გასული მაისის თვის დამლევს მოუწერია ხელი დეკრეტზე, რომლის ძალითაც გამოჩენილ რევოლიუციონერს ბლანკის ევატიება ყოველი თავის პოლიტიკური დანაშაული, და ამის გამო ის 29 მაისს უკვე გაუთავისუფლებიათ სატუსალოდამ.

— შკიდურეს რესპუბლიკურ პარტიის დეპუტატმა ნაკემ შეიტანა ნაციონალურ პრებაში წინადადება იმის თაობაზედ, რომ გამოიცეს კანონი, რომლის ძალითაც ცოლ-ქმარს შეეძლოთ გაყრა და ერთმანეთის მოშორება, როდესაც იმათ შორის უკმაყოფილება ჩამოვარდება და ორივე მხარე ითხოვსო. პრებას ამ წინადადების განსახილველოდ თერთმეტი დეპუტატისაგან შემდგარი კამისია დაუნიშნავს და ამ თერთმეტ წევრში, ამობუნ, 8 თანახმა არის ნაკეს წინადადებისაო და 3 კი წინააღმდეგი.

— ივნისის 2-ს საფრანგეთის სენატში ყოფილა მოლაპარაკება სენატორის პეირას წინადადებაზე, რომელიც მდგომარეობდა იმაში, რომ ნაციონალური პრება და სენატი მერსალიდამ პარიჟში

იქნეს გადატანილიო მაცხარებული ბაისის შემდეგ სენატმა, 149 ხმის უმეტესობით 130 ხმაზე, მიიღო სენატორის პერიას წინადადება, ე. ი. პალატები პარტიში გადავიტანოთ.

ოსკალეთი

წონდონის გაზეთის „სტანდარტი“ კორესპონდენტი იწერება სტამბოლიდამ, რომ მისის 26 ლამით სტამბოლში დაუტუსალებიათ რამდენიმე წარჩინებული პირები; თორმეტი ამათგანი ხონთქრის სასახლეში მიუყვანიათ, აქ ამათთვის ჩვენება ჩამოურთმევიათ და შემდეგ სატუსალოში წაუყვანიათ.

ამავე გაზეთის სიტყვით, ახლანდელი სამინისტრო (ხეირედლინ და შარა-თეოდარი ფაშებისა) გადაყენებული იქნება ამ მოკლე ხანში და ამათ მაგივრად ახალ სამინისტროს შედგენას ხონთქარი შამშედ-ნელი ფაშას მიანდობს, რომელიც რუსეთის თანამგობრებელი არის.

სამართალი

წერილი რედაქტორთან

შუალო რედაქტორო!

„დროების“ (№ 91 და 203) დაბეჭდილია შესახებ ტორგოვის (სავაჭრო) პოლიციის მოსამსახურე პირებისა; № 91-ში სწერია ასე: ვითომც ბაყლები და მიკიტნები დესეტნიკებს არაყს ასმევდენ და ქრთამს აძლევდენ, ესენი სოფლის ხალხს წეწვა-გლეჯით იარაღებიდან ერეკებოდნენ. და სხ.

ამნაირი მოქმედება არც იარაღში და არც თუ სხვა ბაზარში ტორგოვის პოლიციის მხრიდან სრულიად არ ყოფილა და არც თუ როდისმე მოხდება.

მხოლოდ წარსულს აპრილის თვეში, ათამდისინ რძეულის გამსყიდვით დედაკაცებმა კი იჩიელეს ქალაქის ახალს თავთან პოლიციის აფიცრებზე და დესეტნიკებზედა, რომელთაც ამ მოჩივრებთათვის აეკრძალათ რძეულის გასყიდვა სემინარიის წინ ქუჩაზედა; ამის გამოც მე ვიყავი სწრაფლის ბრძანებით გაგზავნილი უფ. ქალაქის თავის ა. ს. მატინოვისაგან შესატყობლათ და დასაკმაყოფილებლათ მოჩივრებისა; ამათ მე იმავე დღეს უჩვენე სემინარიის პირდაპირ ადგილი, სადაც იმ დღიდან იგინი დღესაც ყიდიან თავისუფლათ ყოველს რძეულსა.

შემდეგ ამ ამბისა, მესამეს დღეს, იყო კიდევ ერთი შემთხვევა: რამდენიმე საბალნე წალკის ოკრუტიდან მოტანილი კვერცხები გაყავი შუაზედა; ეს კვერცხები უნდა გაეყიდნათ ზოგთ შათრის მოედანზე და ზოგთ კი სემინარიის მახლობლათა. ამათგანი ერთი კაცი სემინარიის წინ დემწყვდია საპრობილეში მესამე ნაწილის პოლიციის პრისტავსა, იმისთვის რომ სახედრები აქ რათ გიდგათო. ამაზედ მაცნობეს თუ არა, მაშინათვე წავედი აღნიშნულის პრისტავის კანცელარიაში, ვნახე პრისტავის თანამემწყე უფ. შიუკოვი, რომელმაც

ჩემი თხოვნის შემდეგ განათავისუფლა საპრობილიდგან კვერცხის გამყიდვი დატუსალებული პირი.

აგრეთვე № 103-ში, დაბეჭდილია, რომ ქალაქის რჩევაში მრთელს სხდომას ჰქონია სჯა ტორგოვის პოლიციისაზედა; საზოგადოთ ყოფილა იმათგან გამოთქმული, რომ ნაცვლებს და ბაზარნიკებს სარგებლობის სამაგიეროთ ქალაქისთვის ენება მოაქთო, ამათა და ვაჭრებს ერთმანეთში პირობები აქვსთ შეკრულიო, ქრთამებს იღებენო და სხვ.

ამის პასუხათ მე განვაცხადებ: თუ რომ მართლა რჩევაში რომელსამე პირს გამოუთქვამს ზემოთ-მოყვანილი სიტყვები ტორგოვის პოლიციის მოსამსახურე პირებზედა, იმას ამ საგანზედა სრულებით არა სცოდნია გარემოება; ჩვენ ვაჭრებთან ვისთანმე არაერთარი კავშირი და პირობები არა ვვაქვს-რა შეკრული, არც თუ ქრთამი აფილია. ამ სიტყვებს ვანობ დამტკიცებით მომატებულათ უფრო ჩემზედა და თუ რომ სხვებთან ვინმე როდისმე ყოფილან ცუდს საქმეში შენიშნულები, მაშინათვე ქალაქის თავის მხრიდან ყოფილან სამსახურიდან დათხოვნილები. აი ზოგნი ბაზარნიკები რაზედ დაითხოვეს: ერთს აელო ორიოდ აბაზი მეფურნეებისგანა; მეორეს აელო ერთი აბაზი ბაყლისგანა; მესამეს აელო ნისიათ ათი შაურის პური მეფურნისგანა, მეოთხეს ორ მანეთს დაპირებოდნენ და არ მიელო კი; მეხუთეს ორი მანეთი აელო, მეექვსეს თათრის მოედანში ტომრებიდან დაფანტული ხორბალი და ქერი ხელცახოცით ეგროვებინა და სადამოთი ქათმებისთვის შინ მიქონებოდა ხოლმე, და სხვ. და სხვ.

თუ რომ ამისთანა მცირეზედ არიან ხოლმე სამსახურიდან დათხოვნილები, იფიქრეთ, თუ კი ამაზედ მომატებული დანაშაული ვისმე გვეცოდინება, განალა შეიძლება იმ პირის სამსახურში დარჩენა?

თუ რჩევამ ნამდვილათ რაიმე იცოდა თავიანთ გამოთქმულს აზრზედა, ნუ თუ ამისთანა საქმეზედ გაჩუმება ემართათ, შეეძლოთ ერთბაშათ სუყველანი დაეთხოვანთსამსახურიდან შერცხვენილები, და იმისთანა პირები დაენიშნათ იმათ ადგილასა, რომელთაც ქალაქისთვის სარგებლობის მოტანა შესძლებიყოთ; ან თუ გარეშე პირისგან ვისგანმე იყენენ ამაზედ დარწმუნებულები, ესეც გასაკვირველია, გაუგებლათ როგორ ერწმუნებოდნენ ვისმეს; ბრალიანს და უბრალოს ღორ-ხბოსაებ ერთმანეთში რად გვირვედნენ? ძარგი იქნებოდა, რომ ეს ჩვენზედ მოლაპარაკე პირი დაეპირდაპირებინა ვისმეს ჩემთვისა და სახელდობრ ეჩვენებინა—რომელს ვაჭრებთან რა ნაირი პირობები გვაქვს შეკრული და ან ქრთამები რა საგანზედ და ან ვისგან აგვილია; დაქადებით ვიტყვი, უთუოთ თავს გავიმართლებდი.

ნურა ყურმა ნუ გაიგონოს, რაც ეს ხალხი ბაზარნიკები უბედურათ ემსახურებინან, მაგრამ სიღარიბის გამო ყველას უსიამოვნობისთვის თავი მიუშვერიათ; ყოველს კვირა დღით და ბედნიერ დღე-

შიაც ფეხზედ დგანან და ქალაქსუფლიონ რაც კი შეუძლიანთ; არ არის იმისთანა ბაზარნიკი, რომ სამჯერ და ორჯერ მაინც არ იყენენ დაბალი ვაჭარი ხალხისაგან გალანძულები; ზოგს ნიშანზედ (ზნაკზედ) ხელს კიდებენ და ამ სიტყვებს ეუბნებიან: „მა ზნაკი ძალოსა არის, ვინ მოგცათო!“ ზოგს პალატას ახევენ, ზოგს ყელში უჭერენ დასახრობათა და სხვ. მეც კი ვარ რამდენიმე პირისაგან სამსახურის აღსრულების დროს გაუპატიურებული. თუმცა ზოგიერთს საგანზედ აკტებიც არის შედგენილი და სულის წესით საქმეები წარმოებს, მაგრამ ჯერ ერთს საქმესაც ბოლო არ მოღებია, რომ აღსრულებაში იყოს მოყვანილი და ხალხს სამაგალითოთ მაინც ქონოდეს სახეში. ეს ხომ ყველამ ვიცით, სულებში დაწყობილ საქმეებზედ, თუნდ მცირეზედ იყოს თუნდ დიდ რაზედმე, ერთნაირი წარმოება, მოცდენა და სიარული უნდა; ბაზარნიკებს ამ აქტების საქმეებზედ ხშირათ უხდებათ სულებში მისვლა-მოსვლა და კიდევ ამტკიცებენ ხოლმე. ამისთანა წინააღმდეგი ხალხისგან კეთილი წესიერება საიდგან შესდგება? წინააღმდეგ პირთან საქმე რომ გვინდოდეს შევასრულოთ, ათზედ მეტი კაცი გაუჩნდებიან ქომავათა.

იმისთანა ვაჭრის დუქანს იშვიათად იპოვნით, თუ რომ ყველასფერს გაუშინჯავთ, სამ-სამი და ორი მაინც კანონის წინააღმდეგი ნაკლოვნობა არ უპოვნოთ,—რომელ ერთზედ გნებამთ შეადგინოთ აკტი, ან სად არის იმოტელი დროება და ძალა, რომ ყველა ნაკლულს საგანზედ აკტები დაიწეროს? მაშინ მრთელი კანცელარიაც ვერ აუვა აკტების წერასა. რომ კიდევ შეიძლებოდეს აკტების მოსწრება, უსარგებლო არის, ამისთვის რომ მაგალითათ ვსთქვათ: ტორგოვის პოლიცია შეხვდა ჩარჩების (პერეკუპსნიკის) აღკრძალულს ნასყიდს რამდენსამე ქალაქში შემოტანილს სხვადასხვა ხორაგეულით დატვირთვილს ურმებსა; აქ ტორგოვის პოლიციას ამის მეტი რა ნება აქვს, უნდა აკტი შეადგინოს და წარუდგინოს ქალაქის გამგეობას; გამგეობაც რამდენიმე დღის შემდეგ უგზავნის სასამართლოს გამომძიებელს, გამომძიებელი გამოძიების შემდეგ უგზავნის უმაღლეს ადგილსა და უკმაყოფილო პირიც გადადის აველაციითა მალალს ადგილებში! ნახეთ აქ რა ხდება ჩარჩების მხრიდანა: ვიდრემდისინ ეს დაწყობილი პროცესი თავდება და საქმე აღსრულებაში მოყავთ, ამ ჩარჩის ეს ნასყიდი დატვირთული ურმები სადაც სურს, იქ მიაქვს, სკლიან და თავიანთ ნებაზედ ყიდიან! რამდენ ამისთანა უწყსოებას შეხვდება კაცი, აქ ტორგოვის პოლიცია რის დამნაშავე არის, ის არის ხელმე-შეკრული.

აკტის შედგენის დროსაც აი რა ხდება: პერეკუპსნიკი თავის გვარს, სახელს და საცხარებრ ალაგს არ გეუბნება და თუ როგორმე კიდევ გამოათქმევიან და აკტი შეადგინე, ამ აკტზედ მოწქები არავინ გიწერს ხელსა, სულებში მოგვინდება თრევაო!

მაგრამ ცოდო გამჟღავნებული სჯობიან: დღეს თუ სრულდება რამე ჩვენის მხრიდან და მოჩივრებს ვაკეპოფილებოთ, კიდევ იმითი, რომ ზოგჯერ კანონს გარეთ გავდივართ, ისრე ვასრულებთ საქმეებსა.

ამასაც ვიტყვი, თუ რომ ტორგოვის პოლიციას უკეთესი უფლებანი არ მიეცემა, რაც დღეს აქვს მინიჭებული, მაშინ თუ რა ტორგოვის სმოტრიტლის მაგიერათ ოთხი ნაცვალის რამ დანიშნოს და თორმეტი ბაზარის ნაცვალად კიდევ თორმეტი სხვა მოსუმატან, ჯამაგირებიც ბლომათ დაენიშნოს, მაშინაც დაბალი ვაჭრებისაგან უწყობება არ მოიშლება და თუ შესაფერი უფლება მიენიჭება ტორგოვის პოლიციას, მაშინ შესაძლო არის ყველამაც შეიძლოს ხალხის წესზედ დაყენება და სინდისიანათ ვაჭრობის წაყენება, ისიც ერთბაშით კი არა, ცოტ-ცოტადითა...

თუ უნდა ვისმე, რომ ხორაგეული ცოტაც არის გაფედეს, მოგვეცეს ნება და ძალა, სადაც სკლადებში, ქარვასლებში, წისქვილებში და სხვაგან პატრონებს უწყვიანთ ყოველი ხორაგეული, ესენი მოედნებში გამოგვატანონ, იქ გაყიდოს და ნახეთ, თუ რომ მაშინ უმეტესი იეფობა არ ჩამოვარდეს...

ჩემს მოქმედებაზედ ამას ვიტყვი: აგრ მესამე წელიწადი არის, რაც მე საკუთრივ ტორგოვის სმოტრიტლის თანამდებობას ვანვაგებ; ყველა დანისძიება მოიხმარე, ბევრჯერ მწარეთაც მოვეკიდე და ტკბილათაც ხალხსა, ასე გაშინჯეთ, როგორც ზემოთ ვთქვი, ბევრჯერ კანონს გარეთაც მოვიქეცე და ვცდილობდი რომ ქალაქის საზოგადოება ხორაგეულის ვაჭრობაზედ დამეკმაყოფილებინა. მაგრამ კიდევაც არ არუ-ლდა სურვილი საზოგადოებისა, იმისთვის რომ ბევრი რამ არის მიზეზი, რომელსაც აქ აღარ ვაცხადებ...

თუ რომ ამაზე გამკიცხავს ვინმე, რასაც ზემოთ ვაცხადებ, ვინც ჩემზედ უკეთესი აღმოჩნდება, მე იმას აღვიღალ დაუთმობ ამ ჩემს თანამდებობასა, ახლა იმან სკადოს ის სიტკობება, რაც მე ამ ოთხის წლის განმავლობაში ვარდამხე-ლია ვაჭრებისგანა და რაც საზოგადო-ებას ჩემზედ ცუდი აზრი აქვს—ეს კიდევ მეტი დასტალულია ჩემთვისა...

საქართველო პოლიციის ზედამხედველი
 ვ. წითლიყვი.
 7 ივნის.

ბანსხალმბანი

ტიტულიარის სოვეტნიკი მთრემ შა-დელიჩი კობიძე აუწყებს საყოველთაო საცნობლოდ, რომ თანახმად ახალი წესისა დაწესებულ უმაღლესის მთავრობისა, მივიღე თფილისის ოკრუჟენის სუ-დიდან მოწმობა პოვერნიობისა, რომლითაც ნება მაქვს საქმეების წარმოებისა სულებში.

ამისათვის მსურველთ შეუძლიანთ მო-მანდონ როგორც სხვა და სხვა საქმე-ბი სულში საწარმოებლად, აგრეთვე და-ეებისა; რომლებიც აღმოჩნდენ გამოიჯ-ნის დროს.

ამასთანვე ვიღებ უგოლორენის (სისხ-ლის სამართლის) საქმეებსაც, როგორც ექვილი და გამოცდილი ჩინოვნიკი მყოფი სეკრეტარს თანამდებობაში მიქევის ნაწილისა თფილისის ოკრუჟენის სულში ვიდრე რვა წლამდე.

ბინა მექნება შაფლანიანთ ქუჩაში, ივგარ ღემუროვის სახლში, და ხშირად ვიმყოფები შემდეგ ამისა ქ. ლუშეთში.

ევრემ კობიძე
 (7-6)

მე საზარეჯოს მამასახლისი სა-ყოველთაოთ ვუცხადებ ყველა მაზრე-ბის სოფლების მამასახლისებს, რომ სა-გარეჯოს მცხოვრებლებს, რომლებსაც ექნებათ საგარეჯოს ნაწილის სასოფლო-ძაფთუა შეიღოსაგან მიცემული ბილეთე-ბი და რომლებსაც არ ექნებათ ზედ დასმული სასოფლო ღერბი, დაიჭირონ ისინი და წარმოადგინონ საგარეჯოში ჩემთან.

საგარეჯოს მამასახლისი ზურაბ მაკანტალა-შვილი.
 (4-4)

უფ. ბ. ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში და აგრეთვე შუთისში—უფ. პ. მესხის მალაზიაში ისპიდება

„პაი ჭკუისაგან“
 ძომედია ოთხ მოქმედებად ბ რ ი ბ ე ე-ღ ო ე ს ზ. ნათარგმნი ბრ. ა. წინიმდ-ვაროვის-მიერ.
 შასი—მეჰსი შაური

თფილისში, უფ. ბ. ჩარკვიანის წიგნის მალაზიაში ისპიდება

თ. ალექსანდრე ჯამბაკურიან-ოკრბელიანის
 ნაწერი

და
 ოთხი ლექსი თ. ვახტანგ ოკრბელია-ნისა

შასი წიგნისა ათი შაური.

გამოვიდა და ისპიდება

„ბუთიაოლა“
 ვოდეშლი
 აბაკი შირათლისა

ისპიდება: ჩარკვიანის, მართანოვის და ბრიჭუროვის წიგნის მალაზიებში, აგრე-თვე უფ. შავერდოვის ბაზეთის სააგენ-ტოში—ბუთივარზე.

შასი—მართი აბაზი.

რპ. ზზა.	დღა.	საღა.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მანკაპ.	მაზანდა	თფილისის სამაჟრნალო.	
თფილისი	9 21	5 18	კაპ. მ. კაპ.	მ. ცი	სიტყვა	თფილისი	5 სენის.	მრგენს მადანზე, წინამდგაროვის სახლებში.	
მცხეთა	10 11	6 27	85 - 44	მავკასიის აქეთა მხრის ყველა ქალაქებში.	როსტოვს, მდევსა, მოსკოვს	2	შვე. თეთ. ბანჯისა, ფთ.	2	
ზორი	11 58	9 43	3 - 1 53	პეტერბურს, მარშავსა	მსმალეთში, შვეიცარიაში.	2	შველი წითელი	1 60	
ხაშური	1 29	11 57	4 73	2 42	იტალიაში და საფრანგეთში.	3	მერი ფუთი	1 20	
სურამი	1 44	4 90	2 61	3	ინგლისში	3 75	ბაზა მრგენისა, ფუთი	8 40	
შვირილა	5 49	7 21	3 69	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, შუთასს, რუსეთს—ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და ნუთშ. მსურ.—პარასკ. და ტრშ. ტანგეს—სამშ. და შაბ.	ბ) შუთაი-სიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ დღე, კვირას გარდა. მსურ-გეთს—ორშ. და პარასკ.	3 50	ამერიკისა, ფუთი	9 20	
რიონი	6 57	8 44	4 31	წიგნის გაგზავნა რუსეთში და სამზღვარ გარეთ	ლა წიგნის	3	ბაპენტლი ბ. მბა ფუთი	10 60	
სამტრედია	7 51	9 66	4 93	ლა პეტლილის (ხამი მისხალი)	8	მატყლი თუშური ფუთი	8	მარტვილი თუშური ფუთი	5
ახალ-სენაკი	8 43	10 71	5 47			5	მარაქამისა ფუთი	5	
შოთი	9 50	12 24	6 26			2	აბრეშუმი ნუხური სტ	2 10	
შოთი	9 3					5	მონს, ფუთი	5 80	
ახალ-სენაკი	10 14	1 53	7 8			7	მონის სათელი ფუთი	7 60	
სამტრედია	11 5	2 61	1 33			12	სტარინის სათელი, ფთ.	12 50	
რიონი	12 13	3 84	1 97			76	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	76	
შვირილა	1 18	5 3	2 56			1	ცხვრისა, ლიტრა	1	
სურამი	5 12	1 10	7 34	3 74		4	სპირტი ვედრო	4 50	
ხაშური	5 39	1 37	7 51	3 84		7	შაქარი, ბროც. ფუთი	7 20	
ზორი	7 5	4 8	9 24	4 73		5	უხვნილი ფუთი	5 70	
მცხეთა	8 50	6 59	4 39	5 82		11	შავ გრგვლი, გირვ.	65	
თფილის	9 31	7 56	12 24	6 26		8	ხეთი ქუჩუთისა ფუთი	11 80	
							მამბაქო, საშულო ფთ.	7 30	